Dziennik Urzędowy
Unii Europejskiej

PL
Seria C

C/2025/1802

4.4.2025

**P10_TA(2024)0043**

# Sprzeciw na podstawie art. 115 ust. 2 i 3 Regulaminu: genetycznie zmodyfikowana kukurydza DP-023211-2

**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 26 listopada 2024 r. w sprawie decyzji wykonawczej Komisji (EU) 2024/1826 zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę DP23211, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (2024/2838(RSP))**

(C/2025/1802)

*Parlament Europejski,*

— w sprawie decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2024/1826 zezwalającej na wprowadzenie do obrotu na mocy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę DP23211, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych ([1]),

— uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003 z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy ([2]), w szczególności jego art. 7 ust. 3 i art. 19 ust. 3,

— uwzględniając głosowanie – bez wydania opinii – przeprowadzone 26 kwietnia 2024 r. przez Stały Komitet ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz, o którym mowa w art. 35 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003, oraz głosowanie komitetu odwoławczego 29 maja 2024 r., w wyniku którego również nie wydano opinii,

— uwzględniając art. 11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającego przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję ([3]),

— uwzględniając opinię Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) z 29 listopada 2023 r. opublikowaną 18 stycznia 2024 r. ([4]),

— uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje zawierające sprzeciw wobec zatwierdzania organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMO) ([5]),

— uwzględniając art. 115 ust. 2 i 3 Regulaminu,

— uwzględniając projekt rezolucji Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,

A. mając na uwadze, że 11 grudnia 2019 r. przedsiębiorstwo Pioneer Overseas Corporation, z siedzibą w Belgii, zwróciło się w imieniu przedsiębiorstwa Pioneer Hi-Bred International, Inc., z siedzibą w Stanach Zjednoczonych, do krajowego właściwego organu Niderlandów z wnioskiem („wniosek") dotyczącym wprowadzenia do obrotu żywności, składników żywności i paszy zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę DP23211 („kukurydza zmodyfikowana genetycznie"), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych, zgodnie z art. 5 i 17 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003; mając na uwadze, że wniosek ten odnosił się również do wprowadzenia do obrotu produktów zawierających lub mających w swoim składzie kukurydzę zmodyfikowaną genetycznie do zastosowań innych niż żywność i pasza, z wyjątkiem uprawy;

B. mając na uwadze, że 29 listopada 2023 r. EFSA wydał pozytywną opinię, którą opublikowano 18 stycznia 2024 r.;

C. mając na uwadze, że genetycznie zmodyfikowana kukurydza zawiera geny nadające odporność na glufosynat i wytwarza białka owadobójcze;

([1]) Dz.U. L, 2024/1826 z 4.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1826/oj.
([2]) Dz.U. L 268 z 18.10.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1829/oj.
([3]) Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj.
([4]) Opinia naukowa panelu EFSA ds. organizmów modyfikowanych genetycznie dotycząca oceny genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy DP23211 przeznaczonej do stosowania w żywności i paszy, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1829/2003 (wniosek EFSA-GMO-NL-2019-163), Dziennik EFSA 2024;22(1):8483, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8483.
([5]) W ósmej kadencji Parlament przyjął 36, a w dziewiątej – 38 rezolucji sprzeciwiających się zatwierdzaniu GMO.

***Brak oceny herbicydów uzupełniających***

D. mając na uwadze, że na mocy rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 503/2013 ([6]) wymagana jest ocena, czy oczekiwane praktyki rolnicze mają wpływ na wyniki badanych punktów końcowych; mając na uwadze, że zgodnie z tym rozporządzeniem wykonawczym ma to szczególne znaczenie w przypadku roślin tolerujących herbicydy;

E. mając na uwadze, że zdecydowaną większość upraw zmodyfikowanych genetycznie poddano modyfikacji genetycznej, aby osiągnąć tolerancję na co najmniej jeden herbicyd uzupełniający spośród herbicydów, które mogą być stosowane w trakcie całej uprawy roślin zmodyfikowanych genetycznie bez powodowania zamierania upraw, jak miałoby to miejsce w przypadku upraw nietolerujących herbicydów; mając na uwadze, że według licznych badań uprawa genetycznie zmodyfikowanych roślin tolerujących herbicydy prowadzi do większego zużycia herbicydów uzupełniających, co w dużej mierze spowodowane jest pojawieniem się chwastów odpornych na herbicydy ([7]);

F. mając na uwadze, że genetycznie zmodyfikowane uprawy odporne na herbicydy zmuszają rolników do stosowania systemu zwalczania chwastów, który jest w dużej mierze lub całkowicie uzależniony od herbicydów, ponieważ wyższa cena nasion zmodyfikowanych genetycznie ma uzasadnienie tylko wtedy, gdy rolnicy kupujący takie nasiona rozpylają również herbicydy uzupełniające; mając na uwadze, że zwiększone uzależnienie od herbicydów uzupełniających w gospodarstwach, w których prowadzi się genetycznie zmodyfikowane uprawy, przyspiesza pojawianie się i rozprzestrzenianie chwastów odpornych na te herbicydy, co sprawia, że konieczne staje się coraz szersze stosowanie herbicydów, czyli prowadzi do powstania błędnego koła;

G. mając na uwadze, że nadmierne uzależnienie od herbicydów przyniesie takie negatywne skutki jak pogorszenie zdrowia gleby, jakości wody oraz różnorodności biologicznej na powierzchni ziemi i pod ziemią, a także większe narażenie ludzi i zwierząt, potencjalnie również w wyniku większych pozostałości herbicydów w żywności i paszy;

H. mając na uwadze, że glufosynat zaliczono do substancji działających szkodliwie na rozrodczość (1B), spełnia on zatem kryteria graniczne określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 ([8]); mając na uwadze, że zezwolenie na stosowanie glufosynatu w Unii wygasło 31 lipca 2018 r.;

I. mając na uwadze, że ocenę pozostałości herbicydów i metabolitów znalezionych na roślinach zmodyfikowanych genetycznie uznaje się za niewchodzącą w zakres kompetencji panelu EFSA ds. organizmów modyfikowanych genetycznie, w związku z czym nie dokonuje się jej w ramach procedury zatwierdzania GMO;

***Uwagi właściwych organów państw członkowskich i zainteresowanych stron***

J. mając na uwadze, że w ciągu trzymiesięcznego okresu konsultacji państwa członkowskie zgłosiły do EFSA wiele uwag krytycznych, w tym zauważyły, że odpowiedni plan monitoringu nie zapewnia gromadzenia stosownych informacji umożliwiających jego monitorowanie, toteż nie można uznać go za wystarczający, a także, że białko owadobójcze wytwarzane przez roślinę nie zostało odpowiednio ocenione;

***Zapewnienie równych warunków działania na całym świecie i realizacja międzynarodowych zobowiązań Unii***

K. mając na uwadze, że we wnioskach ze strategicznego dialogu na temat przyszłości rolnictwa w UE ([9]) wzywa się Komisję do ponownego ocenienia podejścia do kwestii wprowadzenia do obrotu produktów rolno-spożywczych w imporcie i eksporcie, z uwzględnieniem wyzwania, jakie stanowią rozbieżne standardy Unii i jej partnerów handlowych; mając na uwadze, że sprawiedliwsze stosunki handlowe na poziomie globalnym, spójne z celami na rzecz zdrowego środowiska, były jednym z głównych postulatów rolników podczas demonstracji w 2023 i 2024 roku;

([6]) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 503/2013 z dnia 3 kwietnia 2013 r. w sprawie wniosków o zatwierdzenie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz zmieniające rozporządzenia Komisji (WE) nr 641/2004 i (WE) nr 1981/2006 (Dz.U. L 157 z 8.6.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2013/503/oj).

([7]) Zob. na przykład Schulz, R., Bub, S., Petschick, L. L., Stehle, S., Wolfram, J. (2021) „Applied pesticide toxicity shifts towards plants and invertebrates, even in GM crops" [Toksyczność stosowanych pestycydów przesuwa się w kierunku roślin i bezkręgowców, nawet w uprawach modyfikowanych genetycznie], Science 372(6537), s. 81–84, https://doi.org/10.1126/science.abe1148; Bonny, S., „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact" [Odporne na herbicydy genetycznie zmodyfikowane rośliny uprawne i chwasty a herbicydy: przegląd i wpływ], Environmental Management, styczeń 2016; 57(1), s. 31–48, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738; oraz Benbrook, C.M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years" [Wpływ genetycznie modyfikowanych upraw na stosowanie pestycydów w USA – pierwsze szesnaście lat], Environmental Sciences Europe, 28 września 2012 r., tom 24(1), https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24.

([8]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1107/oj).

([9]) „Strategiczny dialog na temat przyszłości rolnictwa UE – wspólna perspektywa rolnictwa i żywności w Europie", wrzesień 2024, https://agriculture.ec.europa.eu/document/download/171329ff-0f50-4fa5-946f-aea11032172e_en?filename=strategic-dialogue-report-2024_en.pdf.

L. mając na uwadze, że w sprawozdaniu specjalnej sprawozdawczyni Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) ds. prawa do żywności z 2017 r. stwierdzono, że szczególnie w krajach rozwijających się niebezpieczne pestycydy mają katastrofalne skutki dla zdrowia ([10]); mając na uwadze, że zadanie nr 3.9 w celach zrównoważonego rozwoju ONZ zakłada znaczne obniżenie do 2030 r. liczby zgonów i chorób powodowanych przez niebezpieczne substancje chemiczne oraz zanieczyszczenie i skażenie powietrza, wody i gleby ([11]);

M. mając na uwadze, że w grudniu 2022 r. podczas COP15 Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej uzgodniono globalne ramy różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu, które obejmują globalny cel zmniejszenia ryzyka związanego z pestycydami o co najmniej 50 % do 2030 r. ([12]);

N. mając na uwadze, że zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1829/2003 genetycznie zmodyfikowana żywność lub pasza nie mogą wywierać szkodliwego wpływu na zdrowie ludzi i zwierząt ani na środowisko naturalne, a przy sporządzaniu decyzji Komisja musi brać pod uwagę wszelkie istotne przepisy prawa Unii oraz inne uzasadnione czynniki istotne dla sprawy; mając na uwadze, że takie uzasadnione czynniki powinny obejmować zobowiązania Unii wynikające z celów zrównoważonego rozwoju ONZ i z Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej;

***Zmniejszenie zależności od paszy z importu***

O. mając na uwadze, że jednym z wniosków wyciągniętych z kryzysu związanego z COVID-19 i trwającej wojny w Ukrainie jest potrzeba, aby Unia uniezależniła się od niektórych materiałów krytycznych; mając na uwadze, że w piśmie określającym zadania kandydata na komisarza Christophe'a Hansena przewodnicząca Komisji Ursula von der Leyen zwraca się do niego, by przeanalizował sposoby ograniczenia importu kluczowych towarów ([13]);

***Niedemokratyczny proces podejmowania decyzji***

P. mając na uwadze, że w trakcie ósmej kadencji Parlament przyjął łącznie 36 rezolucji, w których sprzeciwił się wprowadzeniu do obrotu GMO do zastosowania w żywności i paszy (33 rezolucje) oraz uprawie GMO w Unii (trzy rezolucje); mając na uwadze, że w dziewiątej kadencji Parlament przyjął 38 sprzeciwów wobec wprowadzania GMO do obrotu;

Q. mając na uwadze, że Komisja nadal wydaje zezwolenia na GMO, choć sama stwierdziła niedemokratyczność tego procesu, a także mimo braku poparcia ze strony państw członkowskich i mimo sprzeciwów Parlamentu;

R. mając na uwadze, że żadna zmiana w prawie nie jest konieczna, by Komisja mogła nie zatwierdzić GMO, jeżeli w komitecie odwoławczym kwalifikowana większość państw członkowskich nie opowie się za zatwierdzeniem ([14]);

S. mając na uwadze, że 26 kwietnia 2024 r. Stały Komitet ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz, o którym mowa w art. 35 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003, nie wydał opinii, co oznacza, że zezwolenia nie poparła kwalifikowana większość państw członkowskich; mając na uwadze, że w wyniku głosowania 29 maja 2024 r. komitet odwoławczy po raz kolejny nie wydał opinii;

T. mając na uwadze, że 2 lipca 2024 r. Komisja odnowiła zezwolenie na wprowadzenie do obrotu zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy;

1. uważa, że decyzja wykonawcza (UE) 2024/1826 przekracza uprawnienia wykonawcze przewidziane w rozporządzeniu (WE) nr 1829/2003;

2. uważa, że decyzja wykonawcza (UE) 2024/1826 jest niespójna z prawem Unii, gdyż nie odpowiada celowi rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 zakładającemu – zgodnie z zasadami ogólnymi określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002 ([15]) – stworzenie podstawy do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony życia i zdrowia ludzkiego, zdrowia i dobrostanu zwierząt, środowiska naturalnego oraz interesów konsumentów w związku z genetycznie zmodyfikowaną żywnością i paszą, przy jednoczesnym zapewnieniu skutecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego;

3. wzywa Komisję do zapewnienia zbieżności norm między Unią a jej partnerami w negocjacjach dotyczących umów o wolnym handlu w celu spełnienia unijnych norm bezpieczeństwa;

([10]) https://www.ohchr.org/en/documents/thematic-reports/ahrc3448-report-special-rapporteur-right-food.
([11]) https://indicators.report/targets/3-9/.
([12]) Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_22_7834.
([13]) https://commission.europa.eu/document/2c64e540-c07a-4376-a1da-368d289f4afe_en
([14]) Zgodnie z art. 6 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 182/2011 Komisja „może przyjąć", a nie „przyjmuje" projekt aktu wykonawczego, jeżeli nie opowie się za nim kwalifikowana większość państw członkowskich w komitecie odwoławczym.
([15]) Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj).

4. wzywa Komisję do uchylenia decyzji wykonawczej (UE) 2024/1826;

5. wzywa Komisję, aby nie zezwalała na uprawę zmodyfikowanych genetycznie roślin tolerujących herbicydy ze względu na związane z tym intensywniejsze stosowanie herbicydów uzupełniających, a tym samym większe ryzyko dla różnorodności biologicznej, bezpieczeństwa żywności i zdrowia pracowników, zgodnie z podejściem „Jedno zdrowie";

6. podkreśla w związku z tym, że zezwalanie na import jako żywności lub paszy roślin zmodyfikowanych genetycznie, którym nadano tolerancję na herbicydy zakazane w Unii, takie jak glufosynat, jest niezgodne z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii wynikającymi m.in. z celów zrównoważonego rozwoju ONZ i Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej, w tym z niedawno przyjętymi globalnymi ramami różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu ([16]);

7. oczekuje, że Komisja – w trybie pilnym – wywiąże się ze swojego zobowiązania do przedstawienia wniosku, który zagwarantuje, że niebezpieczne chemikalia zakazane w Unii nie będą produkowane na eksport;

8. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w skierowanym do posłów piśmie z 11 września 2020 r. Komisja w końcu przyznała, że przy podejmowaniu decyzji o zezwoleniu na wprowadzenie GMO należy uwzględniać zasady zrównoważonego rozwoju ([17]); wyraża jednak głębokie rozczarowanie faktem, że po tej dacie Komisja wciąż zezwalała na przywóz GMO do Unii mimo sprzeciwu Parlamentu i braku kwalifikowanej większości państw członkowskich opowiadających się za zatwierdzeniem;

9. ponownie apeluje do Komisji o uwzględnianie zobowiązań Unii wynikających z umów międzynarodowych, takich jak paryskie porozumienie klimatyczne, Konwencja ONZ o różnorodności biologicznej i cele zrównoważonego rozwoju ONZ; ponawia apel o to, by projektom aktów wykonawczych towarzyszyło uzasadnienie wyjaśniające, w jaki sposób gwarantują one przestrzeganie zasady „nie szkodzić" ([18]);

10. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządom i parlamentom państw członkowskich.

([16]) W grudniu 2022 r. podczas 15. Konferencji stron Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej (COP15) uzgodniono globalne ramy różnorodności biologicznej, które obejmują globalny cel zmniejszenia ryzyka związanego z pestycydami o co najmniej 50 % do 2030 r. (zob. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_22_7834).

([17]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf.

([18]) Rezolucja Parlamentu Europejskiego z 15 stycznia 2020 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (Dz.U. C 270 z 7.7.2021, s. 2), ust. 102.